

**XVII. reál- és humántudományi
ERDÉLYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
Kolozsvár • 2014. május 15–18.**

Gyógypedagógia Szekció

Dicséret: Jakab Emese

III. díj: Szöllősi Annamária

II. díj: Kürti Anita, Tincu Júlia

Veress Annamária Melinda

I. díj: Opra Orsolya

A XXXII. Országos Tudományos Diákköri Konferenciára (OTDK) részvételi jogot

szerezett: Kürti Anita, Tincu Júlia

A szociális státusz hatása az iskolai teljesítményre, a tanulási problémákra és kapcsolat a viselkedészavarokkal

Szerző(k):

Selinga Lilla, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Kálcza Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A szociális háttér nagy mértékben befolyásolja a gyerekek viselkedését, és hozzájárulhat a tanulási zavarok kialakulásához is. A kutatás célja a szociális háttér, szociális rizikófaktorok, tanulási zavarok és viselkedésproblémák kapcsolatának vizsgálata. Kutatásunkat 51 diákkal végeztük (N=51), átlagéletkoruk 9 év (SD=1,095), amiből 22 diák szociálisan hátrányos helyzetű (n=22), és 29 normál szociális körülmények között élő (n=29). A felhasznált eszközök: Gyermek Viselkedési kérdőív, A deviáns veszélyeztetettség kísérleti prognosztikai skála, és Tanulási zavarokra utaló jelek tünetlistája. A kutatás eredményei szerint a szociális rizikótenyező prediktívek a tanulási zavarokra ($\beta=0,678$, $R^2=0,420$), illetve a viselkedészavarokra ($\beta=0,809$, $R^2=0,337$), és a tanulási zavarok prediktívek a viselkedészavarokra ($\beta=0,716$, $R^2=0,512$). Szignifikáns a különbség a tanulási zavarokra ($t=-2,679$, $p=0,05$) és a viselkedészavarokra ($t=-3,482$, $p=0,00$) mentén a két csoport közt. A szociális helyzet nagy mértékben hat a gyerekek viselkedésére, a tanulási teljesítményre és a tanulás zavarok kialakulására.

Kulcsszavak: szociálisan hátrányos helyzet, normál szociális helyzet, tanulási zavarok, viselkedészavarok

---

Az értelmi akadályozott gyermekek nagymozgásfejlesztésének hatása a testsémára és a téri orientációra

Szerző(k):

Molnár Katalin-Beáta, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szak

Témavezető(k):

dr. Orbán Réka egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Azt szeretnénk bebizonyítani, hogy az értelmi akadályozott gyermekek nagymozgásfejlesztése pozitívan befolyásolja a testsémát, téri orientációt. A fejlesztésünkkel arra szeretnénk rávilágítani, hogy a pedagógusok, gyógypedagógusok és a szülők nagyobb hangsúlyt fektessenek az értelmi akadályozott gyermekek mozgás fejlesztésére, hiszen a mozgás a testséma, térbeli tájékozódás, valamint az életben való boldogulásra (helyváltoztatás, önkiszolgálás) is hatással van. A fejlesztésünk gyakorlati célja, hogy az általunk összeállított fejlesztésünk által az értelmi akadályozott gyermekek a mozgásuk, a testsémájuk és téri tájékozódásuk javuljon. A módszertani célunk, hogy a fejlesztő program és felmérő eszközök kidolgozása által információt szerezzünk az értelmi akadályozottak testsémája és téri tájékozódásukról. Az általunk összeállított felmérő eszközök segítségével az eredményeket mennyiségileg és minőségileg fel tudjuk használni.

A lovasterápia hatása a figyelmi funkciókra, a motoros és nyelvi készségekre és az agresszív viselkedésre, a figyelemzavar tüneteit mutató előkészítő osztályos gyermekeknél

Szerző(k):

Veress Annamária Melinda, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Kálcza Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A lovasterápia a legmotiválóbb terápiák egyike, mely lehetővé teszi a gyermekek komplex fejlesztését. A kutatás célja a lovasterápia hatásának vizsgálata a figyelmi teljesítmény növelésére, a motoros és nyelvi készségek fejlesztésére, az agresszivitás csökkentésére, a figyelemzavar tüneteit mutató gyermekeknél. A kutatásban 19 előkészítő osztályos gyermek vett részt, átlagéletkoruk 6,17 év (SD=0.19316). A kísérleti csoport tagjai(n=8) 10 alkalommal vettek részt lovasterápiás fejlesztésen. A vizsgálatban használt eszközök: Pieron-féle figyelemteszt, MSSST, Gyermekviselkedés Kérdőív. A nyelvi készségeknél szignifikáns eltérés mutatkozik a vizsgált csoportok között ($t=2.408, p=0.028$), míg a többi területen nem mutatható ki szignifikáns változás. Azonban szignifikáns eltérés jelentkezik a kísérleti csoport pre- és poszttesztjei között a figyelem ($t=-4.391, p=0.003$) és az agresszivitás területén ($t=3.536, p=0.010$). A lovasterápia pozitív tendenciát mutat a kutatott változók fejlesztésében, azonban pontosabb eredmények eléréséhez további kutatások ajánlottak.

Kulcsszavak: ADHD, lovasterápia, motoros minták, nyelvi minták, figyelem, agresszivitás.

A pedagógusok viszonyulása a többségi iskolában tanuló sajátos nevelési igényű gyermekekhez

Szerző(k):

Opra Orsolya, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Kálcza Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Az inkluzív oktatás legfontosabb feltétele a befogadó óvoda, iskola pedagógusainak pozitív attitűdje. A kutatásunk célja a pedagógusok körében a sérültekkel szembeni attitűd vizsgálata. Kutatásunkban Harghita megyei pedagógusok vettek részt, az életkoruk 22 és 60 év között változott ($N=90$, $M=39.10$, $SD=10.35$). Három kérdőívet használtunk a Globális gyógypedagógiai ismeretek, a Sérült személyekkel szembeni attitűd és a Tolerancia, másság elfogadása kérdőíveket. A kutatásunk rávilágított, hogy a pedagógiai tapasztalat és a gyógypedagógiai ismeretek nem járnak együtt az attitűddel, de viszont az erkölcsi ítéletek prediktívek a nem veszélyes mássághoz való negatív viszonyulásra és a sérüléstípusoktól függően a gondolatbeli és az érzelmi viszonyulásra. Attól függően, hogy a pedagógusok milyen sérüléstípust fogadnak el leginkább és legkevésbé, jelentős különbség mutatkozik a gondolataik és érzelmeik terén. A pedagógusok viszonyulása az SNI gyermekekhez nem a pedagógiai tapasztalattól és a sérültekkel kapcsolatos ismereteiktől függ, hanem magától a sérüléstípustól.

Kulcsfogalmak: inklúzió, attitűd, tolerancia, SNI gyermek, pedagógus

---

A szociális kompetencián belüli nonverbális kommunikáció fejlesztésének hatásvizsgálata viselkedészavar és tanulászavar veszélyeztetett kisiskolásoknál. Elővizsgálat eredményei

Szerző(k):

Szóllósi Annamária, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Kálcza Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A nonverbális tanulási zavar esetében a részképességzavarok mellett szociális interakciós/viselkedési zavarok is jelentkeznek. A kutatás célja a szociális kompetencia, a nonverbális kommunikáció meg a tanulás- illetve viselkedészavar veszélyeztetettség kapcsolatának vizsgálata, és a Játékos Nonverbális Kommunikációs Program (JNKP) hatásvizsgálata. A vizsgálati személyek, a 36 előkészítő és első osztályos, a Diszlexia-előrejelző gyorsteszt II., a Nisonger Gyermek Viselkedés Kérdőív, a Nonverbális Közvetlenség Skála és a Szociális Kompetencia Skála révén volt felmérve. Az előmérés eredményei szerint a nonverbális kommunikáció és a szociális kompetencia prediktív a tanulás- és viselkedészavar veszélyeztetettség bizonyos elemeire. A JNKP pozitívan befolyásolja ezen zavarokat, hozzájárulván a társas viselkedés javulásához is. A nonverbális kommunikáció és a szociális kompetencia fejlettsége elősegíti a tanulás- valamint a viselkedészavar veszélyeztetettség tüneteinek csökkentését is.

Kulcsszavak: nonverbális kommunikáció, JNKP, tanulászavar veszélyeztetettség, viselkedészavar veszélyeztetettség, szociális kompetencia

---

„Játsszunk ritmust és dallamot”

Szerző(k):

Jére Noémi, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Gyógypedagógia

Témavezető(k):

Dr. Ráduly-Zörgő Éva egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, egyetemi tanár

Kutatásunk célja középsúlyos hallássérült gyerekek szociális szorongásának és beszédszorongásának a csökkentése, egy általunk adaptált zenei program segítségével. Összesen 15 gyerek vett részt a kutatásban: 11-15 év közöttiek, mindannyian speciális hallássérültek iskolájában tanulnak. Ezek közül 10-en vettek részt a zenei fejlesztésen, közülük 5-nél pluszban önismereti fejlesztést is alkalmaztunk. 5 gyerek nem vett részt a fejlesztésben, ők képezik a kontroll csoportot. Felmérő eszközeink Sport Verseny Szorongás Teszt beszédhelyzetekre adaptált változata, Önértékelési kérdőív, Gyermek Multidimenzióális Szorongás Skála és Ritmuskészség, muzikalitás, beszédritmus fejlettségi szintjének felmérése. A fejlesztési tervet Heinrich Ullrich németországi, zenetanár, gyógypedagógus módszerére alapoztuk és adaptáltuk a középsúlyos hallássérült gyerekek számára. Az általunk megalkotott hipotézisek: 1. A zenei program hatásának köszönhetően pozitív irányt mutatva csökken a gyerekek szociális szorongása és a beszédszorongása. 2. A program hatékonyabb a szorongás szempontjából, ha önismereti fejlesztési elemeket is tartalmaz. A fejlesztés még folyamatban van, ezért az eredmények csupán az ETDK időpontjára lesznek.

Olvasás és szövegértési nehézségek kiküszöbölésére kidolgozott társas tanulási program hatékonyságának vizsgálata III. osztályos tanulóknál

Szerző(k):

Kürti Anita, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
gyógypedagógia

Tincu Júlia, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Orbán Réka egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet, Pszichológia tanszék

Kutatásunk célja az olvasás és szövegértési nehézségek kiküszöbölése társas tanulási program által. Hipotézis: a társas tanulási stratégiák hatékonyabbak, mint a hagyományos módszerek az olvasásban és szövegértésben. Csoportunk: 3. osztályos, változó olvasási képességű tanulók. A kísérleti csoportban párban dolgoznak a társas tanulási program elveit követve. A kontroll csoporttal mi végeztük el ugyanazokat a feladatokat, a hagyományos oktatási módszernek megfelelően. Eredményeinkkel fel szeretnénk hívni a figyelmet a társas tanulás fontosságára és hatékonyságára.

Az érzelmek megértésének szerepe a szociális interakciókban megjelenő adekvát kommunikáció kialakításában az autizmussal élő gyerekeknél

Szerző(k):

Jakab Emese, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Orbán Réka egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

drd. Maior Edit doktorandus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Jelen kutatás célja az érzelmek felismerése és a szociális interakciókban megjelenő kommunikációs formák kapcsolatának megvizsgálása autizmussal élő gyerekeknél. A kutatás hipotézise, hogy az érzelmek felismerésének fejlesztése által javul az autizmussal élő gyerekek kommunikációs készsége, és pozitív irányú változás történik a szociális kapcsolatokban tanúsított viselkedésben. A kapott eredményekre alapozva, fel szeretnénk hívni a figyelmet az érzelmek felismerésének és megértésének jelentőségére a kommunikációs képességek fejlődésében, valamint a szülő-pedagógus kapcsolat fontosságára a fejlesztés hatékonyságának növelése céljából.

„Játszani jó... együtt még jobb” program hatékonyságvizsgálata

Szerző(k):

Szőcs Enikő, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Orbán Réka egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

dr. Kálcza Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Néha csak a gondolatával játszunk el és közben elfelejtünk igazán játszani önmagunkkal vagy társainkkal. Azonban ez az önfelett játszás számos megkérdőjelezett vagy épp elfojtott gondolatnak és érzelemnek lehet a nyitókulcsa. A kutatás alapgondolata, hogy a „Játszani jó...de együtt még jobb” nevezetű program drámapedagógiai elemekkel gazdagított program pozitív hatással lesz a speciális nevelési igényű tízenéves diákok társasviszonyaira valamint csökkenti magatartásbeli zavarait. A 12 alkalmas foglalkozás során az önismeret, csoportkép kialakítás valamint a bizalmon alapuló kooperációs tevékenységek szemszögéből próbálja formálni az osztályközösségen belüli társasviszonyokat. A kutatásban használt eszköz a Conner Kérdőív tanári változata, a Nisonger Gyermekviselkedés Kérdőív. Kiegészítésként szerepel a foglalkozás elején és végén készített szociodiagramm is.

Kulcsfogalmak: drámapedagógia, speciális nevelési igényű tanulók, önismeret, magatartászavar, társaskapcsolatok

---

6-8 éves tanulási zavar veszélyeztetett gyermekek képességstruktúrájának elemzése

Szerző(k):

Vajda Orsolya Kitti, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Orbán Réka egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Dolgozatunk célja azoknak a részképességeknek a feltérképezése, amelyek megalapozzák az írás-olvasást. Választ szeretnénk találni arra, hogy mely funkciózavarok növelik meg a diszlexia kialakulásának esélyét. Csoporton belüli design, és csoportok közötti minőségi elemzést végzünk előkészítő, első és második osztályos diszlexia-veszélyeztetett gyermekeken. Részképességek egyéni felmérése által arra következtetünk, hogy az előkészítő osztályos tanulók vizuális észlelése jobb, mint az auditív képessége, míg az első, második osztályos gyermekek jobban fognak teljesíteni auditív téren, és gyengébben a vizuális észlelést igénylő feladatokban.

Kulcsszavak: diszlexia - veszélyeztetettség, részképességek.
